

**Громадська організація «Чернігівський обласний осередок
Всеукраїнської громадської організації
«Ліга соціальних працівників України»
Чернігівський національний технологічний університет**

**АНАЛІТИЧНА ЗАПИСКА ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ СОЦІОЛОГІЧНОГО
ДОСЛІДЖЕННЯ
«ДОСЛІДЖЕННЯ ДИНАМІКИ ДУМКИ НАСЕЛЕННЯ ОБЛАСТІ ЩОДО
СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИТУАЦІЇ В
ЧЕРНІГІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ ПРОТЯГОМ 2016-2017 РОКІВ»**

АНАЛІЗ ЗМІН, ЩО ВІДБУЛИСЯ В ЖИТТІ МІСЦЕВОЇ ГРОМАДИ У 2017 РОЦІ ПОРІВНЯНО З МИНУЛИМ РОКОМ

Життя місцевої громади

Оцінка населенням рівня задоволеності життям і якістю надання соціальних послуг у своєму населеному пункті порівняно з 2016 роком

Суб'єктивна оцінка населенням задоволеності життям, роботою місцевих владних структур, надання послуг у своєму регіоні є важливим індикатором ефективності діяльності органів місцевої влади.

Щоб виявити найбільш «болючі проблеми» у певному районі чи місті області, для аналізу були взяті показники, за якими мешканці висловлювали негативне ставлення до роботи органів влади, надання послуг, стану доріг, корупційних зловживань тощо, і порівняли, наскільки ці показники змінилися протягом року у кращий чи гірший бік.

Для порівняння взяті зміни кількісного показника, які перевищували статистичну похибку.

Задоволеність життям

У цілому кількість незадоволених якістю життя у своєму населеному пункті по області зменшилась на 3,8 %.

Збільшення кількості *незадоволених* мешканців життям у своєму населеному пункті порівняно з 2016 роком відбулося в таких районах області: Ічнянський район – на 26 %, Прилуцький район – на 23 %, Сновський район – на 16 %, Носівський район – на 15 %, Городнянський район – на 14 %.

Натомість *зменшилась* кількість незадоволених життям у своєму населеному пункті в таких регіонах: Козелецький район – на 19 %, Коропський район – на 14%, Корюківський район – на 16 %, Куликівський район – на 29 %, Менський район – на 19 %, Ніжинський район – на 16 %, м. Ніжин – на 25 %, м. Прилуки – на 16 %, Ріпкинський район – на 16 %, Сосницький район – на 16 %, м. Чернігів – на 20 %.

Оцінка задоволеності роботою органів місцевої влади

Кількість незадоволених роботою органів місцевої влади залишилась практично незмінною (на рівні похибки), однак на 21,5 % зменшилась кількість задоволених.

Збільшення кількості мешканців, які незадоволені роботою органів місцевої влади, протягом року відбулося лише в трьох регіонах: Козелецький район – на 14 %, Носівський район – на 26 %, Прилуцький район – на 19 %.

Про покращання роботи органів місцевої влади можуть свідчити дані стосовно **зменшення** кількості тих, хто в минулому році виявив незадоволення їхньою роботою. Слід зазначити, що найбільш суттєві показники виявилися в більшій кількості регіонів, порівняно з тими регіонами, де відбулося **збільшення** кількості незадоволених роботою органів місцевої влади. Ці найбільш суттєві позитивні зміни сталися у Куликівському районі – на 17 %, Менському районі – на 14 %, Ніжинському районі – на 12 %, м. Ніжині – на 14 %, Ріпкинському районі – на 25 %, м. Чернігові – на 20%.

Зміни в оцінці населенням роботи місцевого відділення поліції

Кількість незадоволених роботою місцевого відділення поліції в середньому по області зменшилась лише на 8 %, тоді як, значно більше зменшилась кількість задоволених – на 18,6 %.

Зменшення кількості незадоволених роботою місцевого відділення поліції виявилась у багатьох регіонах: Козелецькому районі – на 14 %, Коропському районі – на 14 %, Куликівському районі – на 38 %, Ніжинському районі – на 23 %, м. Ніжин – на 23 %, Новгород-Сіверському районі – на 14 %, Чернігівському районі – на 11 %.

Натомість збільшення кількості незадоволених роботою місцевого відділення поліції відбулося у двох районах: Борзнянському – на 25 % та Городнянському – на 10 %.

Зміни в оцінці населенням якості надання медичних послуг

Кількість тих, хто оцінив якість надання медичних послуг як «погана», у середньому по області зменшилась на 7,6 %, а от тих, хто оцінив як «добра – на 8,7 %.

**«Як би Ви оцінили якість надання медичних послуг у Вашому населеному пункті?»
(у% по області)**

Позитивні зміни в якості надання медичних послуг через індикатор зменшення кількості мешканців, які в минулому році виявляли незадоволення по цьому показнику, відбулися у Варвинському районі – на 14%, Козелецькому районі – на 55 %, Коропському районі – на 20 %, Куликівському районі – на 19 %, м. Ніжині – на 28 %, Прилуцькому районі – на 17 %, м. Прилуки – на 10 %, Семенівському районі – на 24 %, Сосницькому районі – на 6 %, Чернігівському районі – на 44 %.

Негативна тенденція спостерігається лише у Бахмацькому районі, де на 27 % збільшилась кількість тих, хто незадоволений якістю надання медичних послуг, Ічнянському районі – на 26 %, м. Новгороді-Сіверському – на 29 %.

Зміни в оцінці населенням якості надання адміністративних послуг

Кількість тих, хто оцінив якість надання адміністративних послуг як «погана», по області зменшилася на 10,7 %, а тих, хто оцінив як «добра», дещо зросла (на рівні похибки) на 1,8 %.

**«Як би Ви оцінили якість надання адміністративних послуг у Вашому населеному пункті?»
(у% по області)**

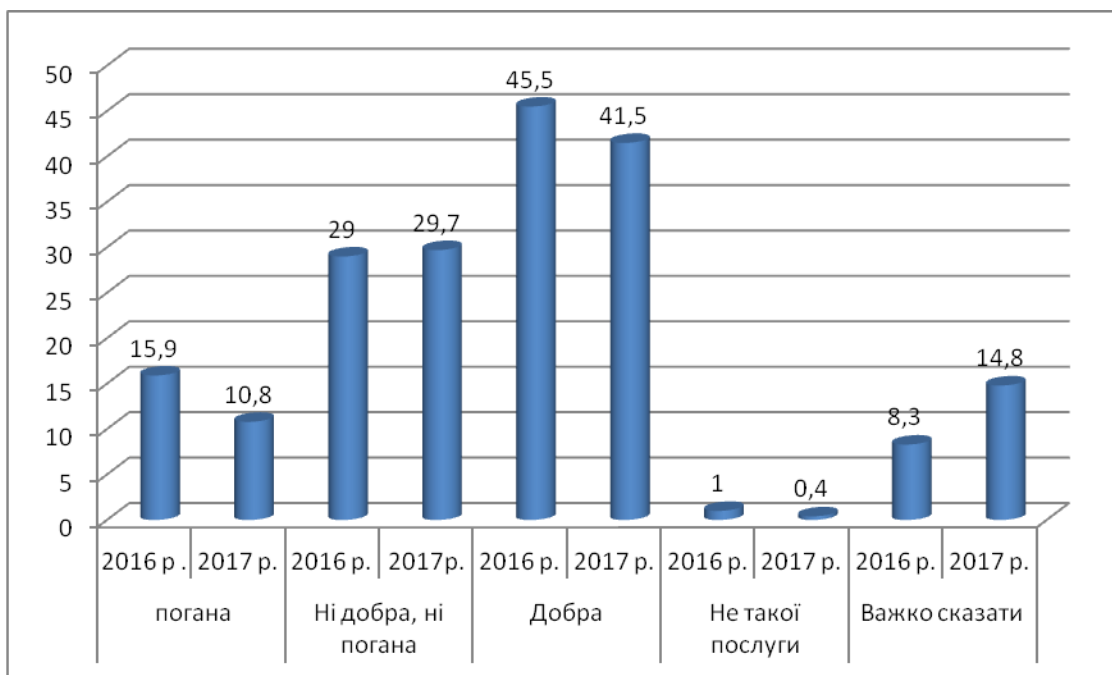
Зменшення кількості незадоволених якістю надання адміністративних послуг відбулося у багатьох регіонах, серед яких найкращі показники виявилися в Борзнянському районі – 10 %, Коропському районі – 11 %, Корюківському районі – 10 %, Куликівському районі – 25 %, Ніжинському районі – 17 %, м. Ніжин – 18 %, Новгород-Сіверському районі – 23 %, Носівському районі – 10 %, Прилуцькому районі – 18 %, Семенівському районі – 25 %, Сновському районі – 16 %, Сосницькому районі – 20 %, м. Чернігові – 12 %.

А от **збільшення** кількості незадоволених якістю надання адміністративних послуг відбулося лише у Ріпкинському районі – на 10 %.

Зміни в оцінці населенням якості надання соціальних послуг (пенсій, субсидій)

Несуттєво протягом року змінилися показники стосовно надання соціальних послуг. Так, кількість тих, хто оцінив якість надання соціальних послуг як «погана», по області зменшилась лише на 5,1 %, а от тих, хто оцінив як «добра», зменшилась лише на 4,0 %.

*«Як би Ви оцінили якість надання соціальних послуг у Вашому населеному пункті?»
(у% по області)*

Разом з тим, ситуація по окремим районам відрізняється від середньообласних показників.

Зменшення кількості незадоволених якістю надання соціальних послуг відбулося у багатьох районах, зокрема в Козелецькому районі – на 15 %, м. Прилуки – на 16 %, Семенівському районі – на 22 %, Сновському районі – на 13 %, Сосницькому районі – на 19 %, Чернігівському районі – на 19 %, м. Чернігові – на 18 %.

Збільшення кількості незадоволених якістю надання соціальних послуг відбулося лише в Ічнянському районі – на 13 %.

Зміни в оцінці населенням благоустрою своїх населених пунктів

Показники в оцінці населенням благоустрою своїх населених пунктів протягом року залишилися на рівні статистичної похибки.

**«Як би Ви оцінили стан доріг у Вашому населеному пункті?»
(у% по області)**

«Якою мірою Ви задоволені благоустроєм та санітарним станом вашого міста, селища, села?» (у% по області)

Задоволеність станом доріг. Порівняння результатів опитування за двома роками засвідчило динаміку зменшення кількості мешканців, які висловлюють різке незадоволення станом доріг, у багатьох регіонах області. Зокрема, у Чернігові – на 32 %. Борзнянському районі – на 25 %, Варвинському районі – на 24 %, м. Ніжині – на 22 %, Ічнянському районі – на 17 %, Коропському районі – на 15 %, Куликівському районі – на 32 %, Менському районі – на 24 %, Ніжинському районі – на 32 %, м. Новгород-Сіверський – на 13 %, Носівському районі – на 13 %, Ріпкинському районі – на 15 %, Чернігівському районі – на 13 %.

Однак у двох регіонах **суттєво збільшилась** кількість мешканців, які висловлюють незадоволеність станом доріг: Козелецький район – на 46 %, Прилуцький район – на 36 %.

Задоволеність благоустроєм та санітарним станом міста, селища, села. З цього питання динаміка у зменшенні кількості мешканців, які висловлюються негативно, проявилася в Городнянському районі – 24 %, Козелецькому районі – 17 %, Куликівському районі – 16 %, Менському районі – 21 %, м. Ніжині – 20 %, Ріпкинському районі – 33 %, Семенівському районі – 12 %.

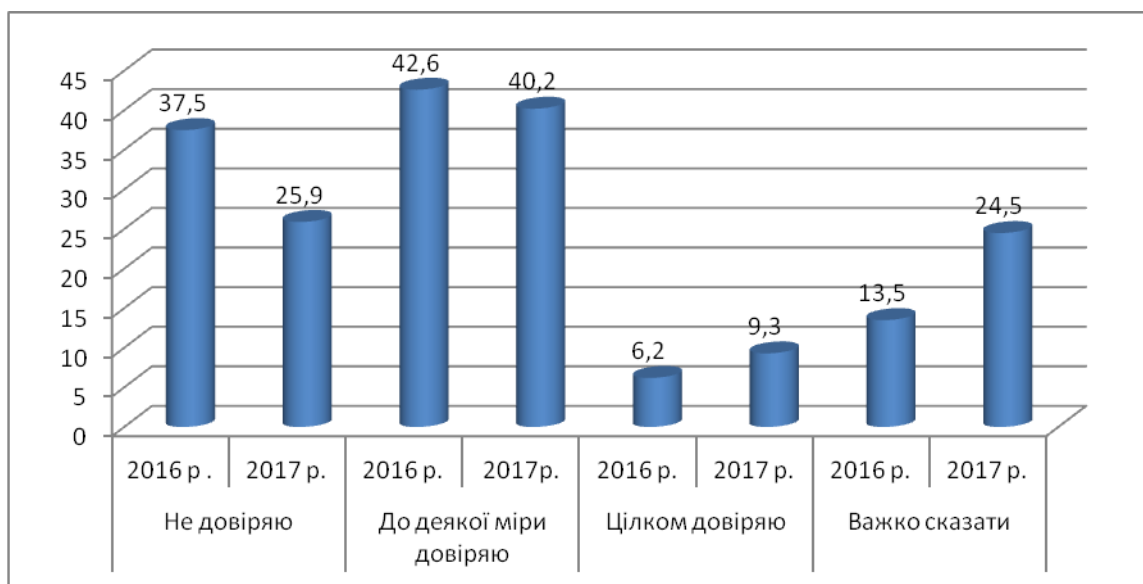
Негативна динаміка найяскравіше проявилася в Борзнянському районі – на 13 %, Корюківському районі – на 10 %, Носівському районі – на 29 %, Сновському районі – на 22 %.

Динаміка довіри до органів місцевої влади

Довіра до влади виступає важливим чинником підвищення ефективності управління та є індикатором його трансформації. Низький рівень довіри громадян до органів влади сприяє виникненню передумов для соціальної напруги та формування кризових ситуацій у суспільстві.

Упродовж року в області відбулося зменшення кількості тих, хто висловлював недовіру облдержадміністрації на 11,6 %, і одночасно збільшилася (хоча поки що майже на рівні похибки) тих, хто дав відповідь «до деякої міри довіряю» і «цілком довіряю», на 5,5 %.

«Наскільки Ви довіряєте облдержадміністрації, обласній раді?» (по області у%)

1. **Зменшення** кількості тих, хто в минулому році висловлював недовіру до облдержадміністрації та обласної ради, відбулося у таких регіонах: Борзнянському районі – на 16 %, Козелецькому районі – на 24 %, Куликівському районі – на 31 %, м. Ніжині – на 17%, Новгород-Сіверському районі – на 20 %, Чернігівському районі – на 20 %, м. Чернігові – на 25 %.

Збільшення кількості тих, хто в минулому році висловлював недовіру до облдержадміністрації та обласної ради, відбулося лише у двох районах: Носівському районі – на 10 % та Семенівському районі – на 15 %.

2. Суттєві зміни відбулися у висловлюваннях мешканців області щодо довіри до райдержадміністрації, районної ради. **Зросла** кількість, порівняно з минулим роком, тих, хто виявляє довіру у таких регіонах: Борзнянському районі – на 10 %, Варвинському районі – на 28 %, Городнянському районі – на 20 %, Ічнянському районі – на 14 %, Козелецькому районі – на 27 %, Куликівському районі – на 23 %, Менському районі – на 18 %, Ніжинському районі – на 13 %, Новгород-Сіверському районі – на 11 %, Носівському

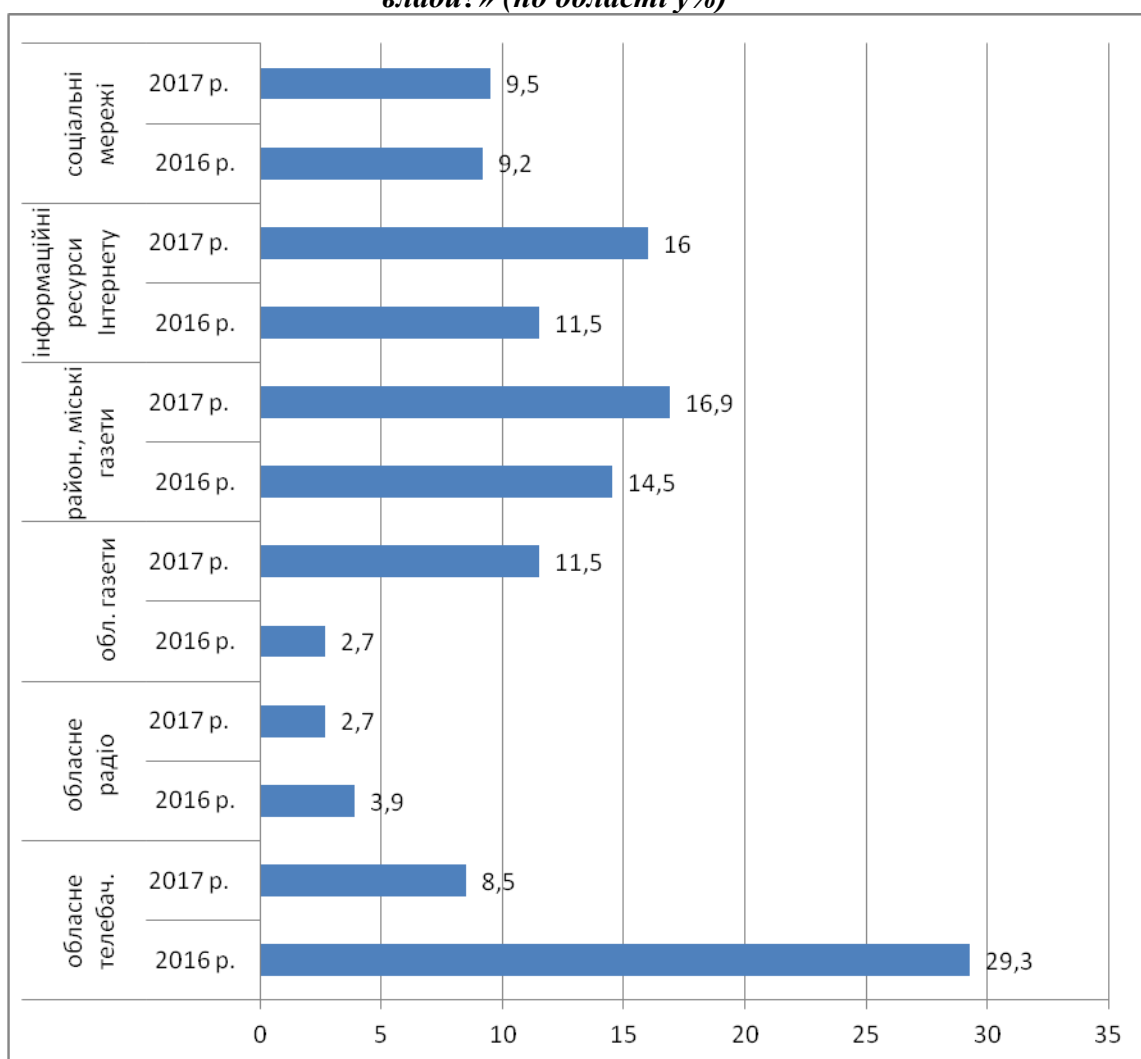
районі – на 26%, Прилуцькому районі – на 31 %, Сосницькому районі – на 41 %, Чернігівському районі – на 43 %.

Одночасно в жодному районі області **не виявлено** зростання недовіри райдержадміністрації та районній раді.

Зміни в джерелах інформації мешканців про діяльність органів місцевої влади

Загальнообласну картину змін ролі ЗМІ як джерел інформації про діяльність органів місцевої влади подано на графіку.

«З яких джерел Ви зазвичай отримуєте інформацію про діяльність місцевих органів влади?» (по області у%)

Обласне телебачення

Результати опитування показали тенденцію зменшення ролі обласного телебачення як джерела інформації. Дані про суттєве зменшення ролі обласного телебачення подаємо на графіку.

Обласне радіо

Суттєвих змін порівняно з минулим роком у ролі обласного радіо не зафіксовано: усі зміни, як позитивні, так і негативні, виявилися на рівні статистичної похибки.

Обласні газети

Відбулась **позивна динаміка** у збільшенні популярності обласних газет серед мешканців багатьох регіонів, про що наочно видно з графіку:

Районні газети

Негативна динаміка відбулася лише у Козелецькому районі, де на 15 % зменшилась популярність районної газети.

Позитивну динаміку зафіксовано в таких регіонах:

Електронні ЗМІ

Електронні ЗМІ залишаються найбільш популярним джерелом інформації. Зміни по регіонах порівняно з минулим роком відбулися в бік зростання.

Таким чином, можна констатувати, що серед усіх ЗМІ, негативні тенденції має лише обласне телебачення.

Зміни в уявленнях про корупційні зловживання

Загальновідомо, що формування уявлення про корумпованість тієї чи іншої сфери відбувається через власний досвід людини, яка звертається до відповідних органів, та існування у масовій свідомості певних стандартів і стереотипів, що поширюються через засоби масового впливу на населення. Окрім того, суб'єктивна оцінка населенням корумпованості певних владних структур зазвичай не співвідноситься з реальним корупційним досвідом. Існують варіанти поведінки, які виглядають як корупція, однак, такими не є з точки зору закону; і навпаки, коли на перший погляд ситуація не схожа на корупційну, однак, є корупцією відповідно до законодавства.

Аналіз відповідей респондентів засвідчив, що суттєвих змін в оцінці населенням рівня корумпованості владних структур, які сталися протягом року, не відбулося.